

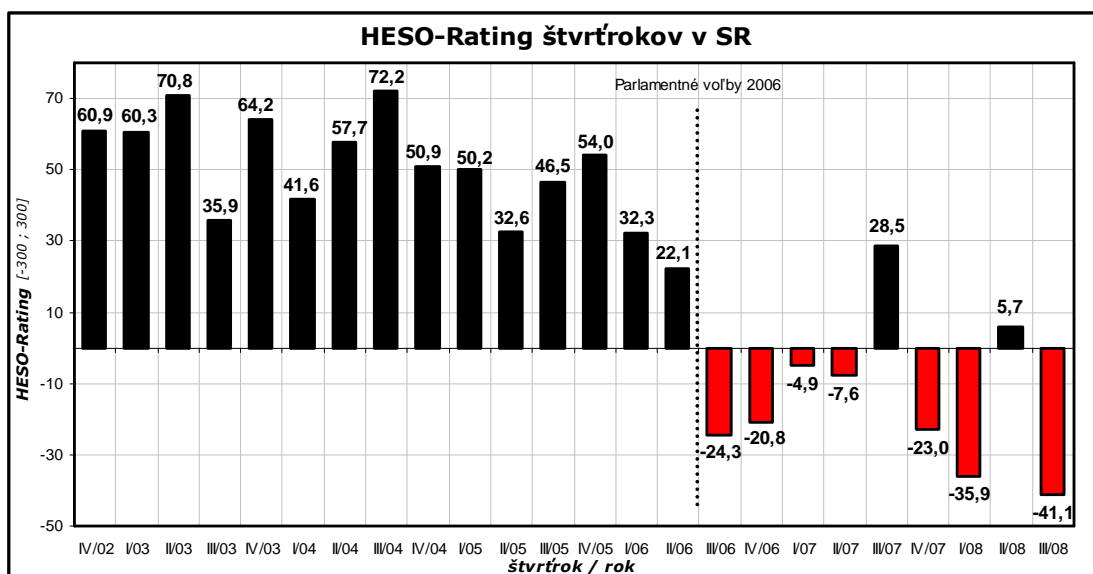
Tlačová správa, 22.12.2008

Hrozby štátnej regulácie cien a pezinská skládka najviac bránia rozvoju Slovenska

Výsledky projektu HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) za 3. štvrťrok 2008

Podľa názoru hodnotiacej komisie [40 odborníkov](#) (ekonómovia, analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia stavovských organizácií, akademickej obce a tretieho sektora) bola novela Občianskeho súdneho poriadku, ktorá má zjednodušiť a urýchliť súdne konania, najlepším opatrením 3. štvrťroka 2008 z hľadiska reformnej atmosféry, resp. miery jeho prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny. Naopak, opatrenia umožňujúce štátnu reguláciu cien a povolenie výstavby skládky odpadov v Pezinku štátnymi orgánmi boli najškodlivejšími krokmi štátnej správy v tomto období.

HESO-Rating reflektujúci názor hodnotiacej komisie odborníkov na kvalitu a dôležitosť vybraných realizovaných ekonomických a sociálnych opatrení zákonodarnej, výkonnej moci, ako aj rozhodnutí verejných inštitúcií v SR **dosiahol v 3. štvrťroku 2008 najnižšiu hodnotu od vzniku projektu HESO v roku 2000.**

Zdroj: INEKO

Najprínosnejším (ale zároveň i jediným kladne hodnoteným) **opatrením** 3. štvrťroka sa stala podľa názoru odbornej verejnosti v rámci projektu HESO **novela Občianskeho súdneho poriadku**, ktorá má za cieľ zjednodušiť a zrýchliť súdne konania. Zdlhavé konania sú chronickým problémom slovenského súdnictva a sú jednou z hlavných príčin nízkej vymožitelnosti práva na Slovensku, ktorá je podnikateľmi vnímaná ako jedna z najväčších bariér podnikania. Novela prináša čiastkové opatrenia pre zlepšenie tohto stavu, avšak problematika nízkej vymožitelnosti práva by si podľa odborníkov zaslúžila oveľa viac pozornosti v agende ministerstva spravodlivosti a vlády SR, pričom sa treba začať oveľa viac venovať aj problematike rôznych zvláštnych a nepredvídateľných rozhodnutí niektorých sudcov a ich nedotknuteľnosti.

Najškodlivejším opatrením z hľadiska miery prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny bolo v 3. štvrťroku podľa odborníkov **prijatie tzv. všeobecného hospodárskeho záujmu v energetike**, čo dáva štátnym orgánom právomoc priamo určovať ceny a povinnosti dodávateľom plynu a elektriny. Vstupovať administratívne do tvorby cien podnikateľských subjektov je podľa odborníkov veľmi nebezpečné pre celé hospodárstvo. Opatrenie je v príkrom rozpore s trhovými princípmi ekonomiky (slobodná cenotvorba je jej základným pilierom), deformuje ich a má z dlhodobého hľadiska negatívne účinky pre celú spoločnosť. Ak totiž predajca energií nemôže premietnuť svoje náklady do cien, bude to mať za následok finančnú podvýživnosť odvetvia, obmedzia sa investície do energetickej infraštruktúry - na údržbu či inovácie, čím sa zníži kvalita služieb pre odberateľov, a odradia sa potenciálni investori. Opatrenie môže mať tiež za následok nesprávne investičné rozhodnutia občanov a podnikateľov a v konečnom dôsledku povedie k prudšiemu rastu cien energií v budúcnosti. Reguláciu tzv. prirodzených monopolov by mal vykonávať nezávislý regulačný úrad, ktorý nepodlieha politickým tlakom. Populistickí politici, ak majú iba trochu možnosť vplývať na cenotvorbu podnikateľských subjektov, budú totiž vždy náchylní vychádzať v ústrety väčšine obyvateľstva, ktorá bude vždy volať po nižších cenách.

Povolenie výstavby skládky odpadov v Pezinku štátnymi orgánmi aj napriek jej zákazu v územnom pláne obce a rozsiahlym protestným akciám občanov ohodnotili respondenti v rámci projektu HESO ako „učebnicový príklad ignorovania názoru verejnosti štátnymi orgánmi typický pre nedemokratické režimy“, ako „jasne účelové rozhodnutie šité na mieru staviteľom skládky“, ako „exemplárny príklad prevahy obchodných záujmov predstaviteľov štátnej moci nad záujmami občanov“ či ako „víťazstvo nedôslednosti, právnych kľučiek a úradníkov nad občianskou spoločnosťou a zdravým rozumom“. Celá kauza je prejavom arogancie vyšších štátnych

orgánov, pričom prepojenie na vládnu koalíciu, klientelizmus a rodinkárstvo bolo celkom jasne preukázané médiami. To všetko môže viesť k oprávneným pochybnostiam o Slovensku ako o právnom štáte.

Novela zákona o cenách, rozširujúca možnosti štátu regulovať ceny tovarov a služieb v prechodnom období zavádzania eura, sa stretla s rúznym odmietnutím u odbornej verejnosti, ktorá je názoru, že prechod na euro nie je žiadnym dôvodom na zavádzanie cenovej regulácie, keďže v konkurenčnom prostredí je cena tvorená dopytom a ponukou, pričom je jedno, či sa obchoduje v eurách, korunách alebo dolároch. Ak by cena bola určovaná administratívnym zásahom, tak by zákonite prichádzalo k nedostatku a nižšej kvalite niektorých tovarov a služieb. Novela zákona o cenách sa nesie podľa niektorých hodnotiacich odborníkov v duchu centrálneho plánovania a nepochopenia základného princípu fungovania trhu v slobodnej spoločnosti a vysiela vážny negatívny signál nedôvery voči dobrovoľným dohodám ľudí pri obchodovaní. Ide o signál, že nedôverujeme podnikateľom a nemáme ich ani veľmi radi. Takýto signál má však podľa odborníkov svoju cenu, ktorú môžeme zaplatiť zhoršujúcim sa prostredím na podnikanie a presunom investorov do priateľskejšieho prostredia v zahraničí. Podľa viacerých respondentov išlo vláde prijatím novely pravdepodobne "len" o politickú proklamáciu, ktorá má zvýšiť volebné preferencie. Aj tak to však bude mať na mentalitu obyvateľov a spôsob, akým uvažujú a budú uvažovať o trhovej ekonomike a úlohe štátu v nej, devastujúci účinok.

HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení v SR		júl - september 2008
Poradie opatrení podľa ratingu (ich prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)	RATING [-300;300]	
Novela Občianskeho súdneho poriadku (zjednodušenie konaní; Najvyšší súd SR bude musieť pri dovolaniach definitívne rozhodnúť vo veci, a len v ojedinelých prípadoch bude môcť vrátiť spor na nižšiu inštanciu; zavedenie inštitútu drobných sporov do 500 EUR; zvýšenie právomocí súdov v súvislosti s vyššou ochranou spotrebiteľov; rozšírenie elektronickej komunikácie medzi účastníkmi konania a súdmi)	56,7	
Obec získa bezodplatne prebytočný štátny nehnuteľný majetok, iba ak sa nepodarí predat' ani za 30% jeho ceny (novela zákona o prevode vlastníctva nehnuteľného majetku vo vlastníctve SR na obec alebo vyšší územný celok)	-7,4	
Transformácia TASR z príspevkovej organizácie na verejnoprávnu inštitúciu (ponechanie rovnakej dotácie zo štátneho rozpočtu; menovanie riaditeľa správnu radou, ktorej väčšinu členov volí parlament; zákon o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky)	-18,6	
Bezodplatný prevod poisťného kmeňa likvidovanej Európskej zdravotnej poisťovne do štátnej Spoločnej zdravotnej poisťovne (súkromné poisťovne ponúkali odplatu za prevzatie poisťencov bez záväzkov rušenej poisťovne)	-36,4	
Predĺženie regulácie nájomného a ponechanie regulovaného nájomného v reštituovaných domoch od roku 2012 pre ľudí, ktorí nevlastnia porovnateľný byt vo vzdialenosti do 50 km a do konca decembra sa zaregistrujú na Ministerstve výstavby a regionálneho rozvoja SR (novela opatrenia Ministerstva financií SR o regulácii cien nájmu bytov)	-55,6	
Zriadenie nového poradného orgánu vlády – Cenovej rady SR, ktorá má sledovať vývoj cien a navrhovať opatrenia proti neodôvodnenému nárastu cien v súvislosti so zavedením eura v SR	-63,8	
Výšetrovanie podozrenia z úniku informácií o zmene a novej úrovni centrálnej parity slovenskej koruny a z nezákonného obohatenia na základe zneužitia dôvernej informácie (Národná banka Slovenska šetrením nenašla relevantné dôkazy o existencii či zneužití dôvernej informácie)	-67,4	
Novela zákona o minimálnej mzde (ak sa na úprave výšky minimálnej mzdy nedohodnú sociálni partneri, vláda určí zvýšenie minimálnej mzdy najmenej o medziročný nominálny rast priemernej mzdy v hospodárstve)	-84,1	
Novela zákona o cenách (rozšírenie možností štátu regulovať ceny tovarov a služieb v prechodnom období zavádzania eura; sprísnenie povinností predávajúcich pri vedení a uchovávaní cenovej evidencie)	-93,0	
Povolenie výstavby skládky odpadov v Pezinku štátnymi orgánmi (Krajský stavebný úrad vydal územné rozhodnutie a Inšpektorát životného prostredia povolil skládku, hoci mesto Pezinok v územnom pláne zakázalo jej výstavbu)	-96,4	
Všeobecný hospodársky záujem v energetike (právomoc Ministerstva hospodárstva SR a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví priamo určovať ceny a povinnosti dodávateľom plynu a elektriny pri dodávkach plynu pre domácnosti, plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti a pri dodávkach elektriny pre domácnosti a malé podniky)	-102,9	

Zdroj: INEKO

Viac informácií o projekte HESO, ako aj kompletne výsledky (spolu so všetkými komentármi odborníkov) nájdete na: www.ineko.sk.

Dušan Zachar

koordinátor projektu HESO
heso@ineko.sk, (02) 53 411 020

Projekt HESO v roku 2008 podporili:

konto orange

AJG CONSULTING, s.r.o.
INVESTKREDIT BANK AG, zastúpenie zahraničnej banky na Slovensku
KONTO ORANGE, n.f.
SLOVNAFT, a.s.
SOITRON, a.s.